

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 305/2018 -32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. augusta 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti NOVEL, s. r. o., Palárikova 88, Čadca, zastúpenej advokátkou JUDr. Michaelou Poláčkovou, LL. M., Palárikova 88, Čadca, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 34 Cbi 22/2005-1234 z 23. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti NOVEL, s. r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. januára 2018 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti NOVEL, s. r. o., Palárikova 88, Čadca (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 34 Cbi 22/2005-1234 z 23. novembra 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že «v právnej veci o vylúčenie veci z konkurznej podstaty úpadcu medzi stranami [REDAKOVANÉ]: [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], Slovenská republika, [REDAKOVANÉ], registrácia: obchodný register Okresného súdu Žilina, odd.: [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „žalobca“) c/a [REDAKOVANÉ], správca konkurznej podstaty úpadcu [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], Slovenská republika (ďalej aj „žalovaný“), sídlo úpadcu: [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], Slovenská republika, IČO úpadcu: [REDAKOVANÉ] registrácia úpadcu: obchodný register Okresného súdu Žilina, odd.: Sa, [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „úpadca“), vedenej Krajským súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 34Cbi/22/2005 nebol sťažovateľ pripustený do konania ako intervenient na strane žalobcu, a to uznesením Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 23.11.2017, sp. zn. 34Cbi/22/2005-1234 (ďalej aj „uznesenie“).

... spor, ktorého sa týka táto sťažnosť, súvisí s konkurzom úpadcu. Konkurz úpadcu trvá 20 rokov, vyhlásený bol dňa 08.10.1998 a vystriedalo sa v ňom viacero konkurzných sudcov...

... v konkurze úpadcu sa správca [REDAKOVANÉ] nakoniec k predpojatosti priznal (01.12.1998). Krátko predtým ale s pomocou vtedajšieho riaditeľa úpadcu [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], neskôr trestne odsúdeného za podvod voči úpadcovi vo výške cca. 963.500,00 Sk, spísal súpis konkurznej podstaty (25.11.1998), v ktorom zaradil nehnuteľnosti žalobcu (v tom čase vo vlastníctve sťažovateľa) do podstaty úpadcu s poznámkou o ich nadobudnutí v rozpore s dobrými mravmi, čo podložil nesprávnymi, nepravdivými a vymyslenými tvrdeniami. Tieto udalosti sa udiali do dvoch mesiacov od vyhlásenia konkurzu a ustáli až odvolaním správcu [REDAKOVANÉ] pre predpojatosť (08.12.1998)

... Sťažovateľ v podnete uviedol a zdokladoval aj základné dôvody svojej intervencie na strane žalobcu. Nadviazal nimi na aktuálny stav sporu založený zrušujúcim uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.11.2016, sp. zn. 2Obo/29/2015 (ďalej aj „zrušujúce uznesenie“ a „odvolací súd“). Pretože podľa zrušujúceho uznesenia mal súd v ďalšom konaní posudzovať rad právnych a faktických úkonov a konanie sťažovateľa

a [REDACTED] z hľadiska námietky žalovaného, že žalobca nadobudol nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu, v rozpore s dobrými mravmi.

... Žalobca je podnikateľský subjekt, verejná obchodná spoločnosť založená v roku 1999 (07.04.1999) dvoma spoločníkmi - spoločnosťou [REDACTED] ktorej jediným spoločníkom je [REDACTED] a spoločnosťou sťažovateľa, ktorá mala v čase založenia spoločnosti dvoch spoločníkov, z nich menšinovým bol [REDACTED], ktorý sa stal jej jediným spoločníkom až v roku 2001. Spoločnosť žalobcu v čase vyhlásenia konkurzu úpadcu neexistovala a bola založená až v jeho priebehu.

Žalobca v spore vystupuje ako vlastník nehnuteľností a žeriavov. Tie žalobca nadobudol právnym úkonom vkladu zo spoločnosti sťažovateľa (22.04.1999), ktorá ich nadobudla právnym úkonom vkladu zo spoločnosti úpadcu (09.07.1997). Žalobcovi bol tento majetok odovzdaný spoločnosťou sťažovateľa (30.06.1999) rovnako, ako ho úpadca odovzdal spoločnosti sťažovateľa (19.11.1997). Žalobca nehnuteľnosti nadobudol počas konkurzu úpadcu..

Žalobca nehnuteľnosti nadobudol pri takej majetkovej štruktúre spoločnosti sťažovateľa, ktorá mala základné imanie vo výške 36.565.000,00 Sk, majiteľom väčšinového obchodného podielu za vklad 36.465.000.00 Sk zapísaný do základného imania v plnej výške bola spoločnosť [REDACTED] a majiteľom ostávajúceho obchodného podielu za vklad 100.000.00 Sk bol [REDACTED]. K zmene majetkovej štruktúry spoločnosti sťažovateľa došlo počas konkurzu v roku 2001, keď spoločnosť [REDACTED] chcela odpredať svoj obchodný podiel v spoločnosti sťažovateľa, a preto ho ponúkla [REDACTED] ako druhému spoločníkovi. [REDACTED] obchodný podiel odkúpil za 2.500.000.00 Sk a stal sa jediným spoločníkom spoločnosti sťažovateľa (17.01.2001 so zápisom do registra 19.02.2001).

... Sťažovateľ s ohľadom na vyššie uvedené tvrdí, že súd v uznesení napadnutom sťažnosťou nevyhodnotil jeho právny záujem na výsledku sporu a na podpore a pomoci žalobcu správne, v súlade s ustálenou súdnou praxou a ich zákonným a ústavnoprávnym vymedzením, čím zasiahol do jeho ústavných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy a na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Samotné uznesenie sťažovateľ považuje za arbitrárne, pretože súd vyhodnocoval právny záujem sťažovateľa na výsledku sporu reštriktívne. Súd sa zamerlal na nepreukázané vlastnícke právo sťažovateľa k nehnuteľnostiam, čo neobstojí z hľadiska zákonnej úpravy

(§ 81 Csp) ani ustálenej súdnej praxe. V súdnej praxi dlhodobo platí pravidlo, že právny záujem intervenienta (predtým vedľajšieho účastníka) sa skúma najmä cez záujem podporiť a pomôcť strane, ku ktorej sa intervenient pripája. Súd toto kritérium neuviedol ani z neho nevychádzal.

Arbitrárnosť uznesenia sa prejavuje aj v tom, že súd nevyhodnotil právny záujem sťažovateľa na výsledku sporu z hľadiska dopadov na jeho práva a povinnosti podľa hmotného práva. Súd si rozhodovanie zjednodušil na otázku vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ale sťažovateľa sa budúce rozhodnutie vo veci samej dotkne úplne inak. Pretože nehnuteľnosti a žeriavy tvoriace predmet žaloby sú nielen majetkom žalobcu, ale aj nepeňažným vkladom spoločnosti sťažovateľa ako jeho spoločníka, ktorú vlastní [REDAKOVANÉ] ako jediný (100%-ný) spoločník. Cez tento náhľad sú dopady na hmotnoprávne postavenie celkom zrejmé.

... Pokiaľ ale súd žalobe nevyhovie, a veci nevytlúči z podstaty úpadcu pre neplatný vklad do spoločnosti žalobcu, výrok povedie nielen k zmene resp. zániku vlastníctva žalobcu, ale rovnakým spôsobom zasiahne aj nepeňažný vklad sťažovateľa. Už táto právna situácia dostatočne odôvodňuje záver, že sťažovateľ má právny záujem na výsledku sporu, a preto má byť do sporu pripustený ako intervenient...».

3. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu z 23. novembra 2017 a prizná jej náhradu trov konania.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. K sťažovateľkou namietanej neodôvodnenosti a nesprávnosti napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd poznamenáva, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

7. V súvislosti s námietkou sťažovateľky ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd

zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

8. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

9. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

10. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

11. Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu z 23. novembra 2017, ktorým rozhodol, že vstup sťažovateľky ako intervenienta na strane žalobcu do konania o vylúčenie veci z konkurznej podstaty nie je prípustný.

12. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajský súd uvádza:

„Z citovaného ustanovenia § 81 CSP vyplýva, že intervenientom môže byť len osoba, ktorá sa zúčastňuje na konaní popri žalobcovi alebo žalovanom a má právny záujem na výsledku konania. K vstupu intervenienta do konania môže dôjsť z vlastnej iniciatívy tejto osoby alebo na základe oznámenia niektorej zo strán. V prípade, že súd dospeje k záveru, že intervenient nemá právny záujem na výsledku konania, súd vysloví, že vstup intervenienta nie je prípustný.

Po preskúmaní veci súd zistil, že spoločnosť NOVEL, s.r.o. v oznámení o jej vstupe ako intervenienta v tomto konaní uviedol, že sa pripája k vyjadreniam žalobcu a [REDAKOVANÉ], poukázal na nesprávnosti súpisu konkurznej podstaty úpadcu, správanie sa správcov konkurznej podstaty úpadcu a na skutočnosť, že požiadavka žalovaného na vrátenie nehnuteľností úpadcovi je nelegitímna. Zároveň v návrhu žiadnym spôsobom nepreukazoval svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktorých vylúčenia z konkurznej podstaty úpadcu sa žalobca domáha v predmetom konaní. Zo skutočností uvedených spoločnosťou NOVEL, s.r.o. nevyplýva, že by mal naliehavý právny záujem na výsledku tohto konania a že výsledok tohto konania sa bude týkať aj jeho osoby. Z uvedeného dôvodu súd dospel k záveru, že spoločnosť NOVEL, s.r.o. nepreukázala naliehavý právny záujem na výsledku tohto súdneho konania. Preto podľa ust. § 83 CSP rozhodol tak, že vstup intervenienta NOVEL, s.r.o., Palárikova 88, 022 01 Čadca do konania do konania nie je prípustný.“

13. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia jasne vysvetlil skutkový podklad pre právny záver svojho rozhodnutia, a to záver, že nebol preukázaný naliehavý právny záujem sťažovateľky na výsledku konania. Za takýto skutkový podklad krajský súd

považoval skutočnosť, že sťažovateľka nepreukázala svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktorých vylúčenia z konkurznej podstaty úpadcu sa žalobca v predmetnom konaní domáhal. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, krajský súd v označenom uznesení dostatočne uviedol a odôvodnil spôsob aplikácie a výkladu príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku (§ 81, § 82 ods. 1 a § 83) so zreteľom na konkrétne konanie a rozhodol v súlade s nimi. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom uznesení zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s relevantnými námietkami sťažovateľky. Napadnuté uznesenie krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení Civilného sporového poriadku.

14. K námietke nevysporiadania sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými sťažovateľkou ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd uzatvára, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Skutočnosť, že sa sťažovateľka s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným.

O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. S ohľadom na odmietnutie sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2018